

Delavsko-kmetski list.

Letna vsak četrtek. — Naročna: mesečno 6 Din, četrstično 15 Din.
Uredništvo in Upravljanje: V Ljubljani, Aleksandrova cesta 8. II.

Leto II

LJUBLJANA, 1. januarja 1925.

Stev. 1.

Dokažite v dejanjih.

Kaj?**Da ste razredno-zavedni proletari.****S čim se pa to dokaže?****Z dejanjem. S kakim?**

S tem, da vsakdo prispeva k temu, da se čim bolj razširi ideja bojevne zvezze vseh delavcev in kmetov v delavsko-kmetskem republikanskem bloku.

Volitve se bližajo. Volivni boj se razvija. Druge stranke imajo milijone in tiskarne za to, da širijo med ljudstvo taž, da zapirajo pot resnic, da ovirajo združenje delavcev in kmetov, da podaljšajo kapitalistično gospodstvo.

Mi smo brez denarja, nad nami besni teror, vse peklenke sile so se združile proti temu, da prodre med delovno ljudstvo mest in vasi ideja o neobhodni potrebi, da se upostavi proti gospodi, reakciji, korupciji, militaristom in monarhistom delavsko-kmetski republikanski blok.

Mi moramo preprečiti sovražnikove napake. Mi moramo dokazati, da so nas vsa preganjanja te še boli utrdila.

Agitacija stane. List stane. I etaki stanejo. Potovanja so draga.

Ali vse to bomo zmogli, če bomo napravili dolžnost vsi, ki smo za delavsko-kmetski republikanski blok. Na tisoče in tisoče nas je.

Vsekaj naj daruje 1 dinar, pa bomo gotovo zbrali 20.000 Din agitacijskega fonda! Včelino kraljev smo razpostali nabiralne pole. Kdor je se nima, naj nemudoma piše na upravo lista!

In zbirati hitro? V soboto, ko gredo delavci iz tovarn. Vsak soščljenik lahko daruje 1 Din. — Samo rudarjev je 10.000. Kdor za služi več, lahko žrtvuje 10—100 Din. Vsak po svoji moči. Kdor je za stvar, bo žrtvoval.

Vsi skupaj bomo potem želi uspeh.

Razredno-zaveden proletar ni tisti, ki samo govori, pa nič ne dela, nič ne žrljuje.

Zganimo se! Otrezimo se le-nobe! Zberimo 20.000 Din agitacijskega fonda!

Zakaj še ni naš soščljenik.

Clovek potuje po raznih krajih, sreča ljudi, govori z njimi in končno marsikdo pravi: „Seri...“ ali naročnik voli govoriti, da ... ne more ře nihče ni po-

vedal, da brani interese delavcev in revnih kmetov.“ In polno je takih, ki bi postali naši naročniki, če bi le príšli naši sodruži z njimi v stik. Naš list je treba razširiti. Dobite naročnike po tovarnah, delavnici, vaseh! Sedaj je najlepši čas za to! Mnogo naročnikov se da dobiti v vsakem kraju. Treba se je le pobri-goti za to!

Pridobivate nove naročnike! Srite „Delavsko-kmetski list“, edino glasilo v Sloveniji, ki oznanja proletarsko osvojeno in kaže delavcem in kmetom pot v osvojbojenje!

Dragocena priloga.

Prihodnji številki našega lista bomo priložili brezplačno 1. štev. našega novega mesečnega časopisa „Zapiski Delavsko-kmeteške Matice“ z bogato vsebino na 48 straneh. Komur bo časopis uga-jal, si ga bo bodoče naročil.

Priložili bomo pa časopis le onim, ki bodo do prihodnje številke poravnali dolžno naročino.

Poravnajte torej nemudoma naročino, poravnajte to, kar dol-gujete svojemu listu!

UPRAVA.

Politični žongler Prepeluh v revirju.

Prepeluh dokazal Čobalu, da je Judež — Čobal dokazal Prepeluhu, da je Judež! — Oba pa sta dokaza-la, da je naš blok prav!

V Zagorju se je v nedeljo dne 21. decembra vršil prvi volivni shod. Prilej se sam Prepeluh in tudi Čobal, skočila sta si v lase in shod je izvenel v „Živelj delavsko-kmetski republikanski blok“!

Shod je sklical Prepeluhova republikanska stranka. Shodu je prisostovalo veliko pogravar in zunaj so se zrcali bili orofinici. Prepeluh je govoril jedva četrt ure, povedal nič kaj posebnega, metal je iz sebe naša gesla, venomer o republikanski stranki delavcev in kmetov (i), samo da bi posluševalce zmedel. Ljudje pa so ga obispali s „kr. republikancem“ itd. Nato je govoril s. Jaka Žurga, ki je razložil položaj in pomen volitve, razkrinal Radičevega Prepeluhu, povedal o poganjah s Prepeluhovci za skupen nastop. Izvajal je med drugim: Hrvatski kmetje republikanci so revolucionarni, vodstvo pa je buržauzno. Enako je s slovensko republikansko stranko. Prepeluh pravi, kdor hoče imeti koris na volitet, naj voli mene. Jano kot na diani pa je, da kroglice ne bodo prinesle ničesar, kvečjemu diktaturom in meščansko vojno. Kdor hoče res manifestirati za delavsko-kmetski republikanski misel, naj voli delavsko-republikanski blok!

Shod je sklical Prepeluhova republikanska stranka. Shodu je prisostovalo veliko pogravar in zunaj so se zrcali bili orofinici. Prepeluh je govoril jedva četrt ure, povedal nič kaj posebnega, metal je iz sebe naša gesla, venomer o republikanski stranki delavcev in kmetov (i), samo da bi posluševalce zmedel. Ljudje pa so ga obispali s „kr. republikancem“ itd. Nato je govoril s. Jaka Žurga, ki je razložil položaj in pomen volitve, razkrinal Radičevega Prepeluhu, povedal o poganjah s Prepeluhovci za skupen nastop. Izvajal je med drugim: Hrvatski kmetje republikanci so revolucionarni, vodstvo pa je buržauzno. Enako je s slovensko republikansko stranko. Prepeluh pravi, kdor hoče imeti koris na volitet, naj voli mene. Jano kot na diani pa je, da kroglice ne bodo prinesle ničesar, kvečjemu diktaturom in meščansko vojno. Kdor hoče res manifestirati za delavsko-kmetski republikanski misel, naj voli delavsko-republikanski blok!

Navezovali delavstvo (do 150 oseb) je odobravalo s. Jakut. Prepeluh je skušal nekoliko odgovarjati, izrekel pa je, če, mi se nismo združili z vami zato, ker smo smatrali, da je ta ponudba bila neiskrena in le zgolj tegi, da bi nas

vista razpustila kot komuniste. Temu se da delavci nismo smejali.

Nato je govoril g. Čobal po dolgem času spet enkrat. Vendar upamo, da mu je že za to žal; zakaj, h tel je razkrinal Prepeluhu, pa je s tem i samega sebe. Napadel je popolnoma pravilno Prepeluhu k ti političnega veržnika. Saj je bil pred vojno socialist, med vojno se je povlekjal nazaj, ob koncu vojne ob Jugoslaviji je videl Prepeluhu, da se socialistom ob jubilajo korita, postal je prav socialist; ker je s kandidaturom propadel je postal avtonomist, adaj pa Radčeva lutka. To je politično veržništvu. Jaka Žurga je skozi vse ostal komunist, ni politični veržnik. Prepeluh pa je, in tako dolje je našel ramne grehe Prepeluhu. Dejaj je tudi, da je federalizem, avtonomizem itd. fraza in da je treba čakati: republika pride sama po sebi itd.

Prepeluh odgovarja: „Čobal pravi, da sem veržnik. On je imel v vojni bolj kruh, ko ga ni imel nikje izmed knapov. (Knapje: To je res. On ga je imel, mi ne!) Kdo je torej veržnik? (Klic: Obi...) Očita mi, da sem bil v drugi narodni vladi. Bil sem res.“ (Torej je pomagal pri zgradnji trodinjnih krovov.) Tudi Čobal je bil takrat pošten jugoslov. Saj je znano vašem, da je 1920 leta v Celju na takratnem kongresu sprejela resolucija: Ako Pašić s svojo vidovdansko ustavo propade pri glasovanju v parlamentu, bomo se mi socialisti glasovali zanj! Torej so podpirali srbsko hegemonijo! (Čobal se razburja, Prepeluh vpije: Imam pricel) Čobal pravi, da so federalizem, avtonomizem, republika fraze.

Čobal: Da, fraze so!

Prepeluh: Poletakem je fraza Lenin, pariski komuna fraza, ruska revolucija fraza, potem je Marx fraza, potem je Lassalle fraza.

Čobal: Marx in Lassalle si še čevelj ne bi obrisala ob tebi.

Prepeluh: Res je! Ob tebi pa tudi ne!

Čobal: (jeza mu raste).

Prepeluh: Ko sem bil v viadu v Ljubljani, sem namejerjal popraviti zakon o bratovških skladnicah, pa sem rekel Čobalu, storil ti to, ti se razumeš, pa je dejal Čobal: Naj ostane pri starem, saj bodo itak vasi pomrli kmata!

Čobal: (jeza mu raste). Prepeluh: Ko sem bil v viadu v Ljubljani, sem namejerjal popraviti zakon o bratovških skladnicah, pa sem rekel Čobalu, storil ti to, ti se razumeš, pa je dejal Čobal: Naj ostane pri starem, saj bodo itak vasi pomrli kmata!

Čobal: (jeza mu raste). Prepeluh: Pa ti? Ti si pohijal 1920 leta v Trbovje telegrame, koga naj se artefira! Še zdaj imam enega doma. Ti si jih podpisali! (Klic: Seve, komuniste!)

Prepeluh vpije, Čobal vpije, delavstvo se simeti.

Snoj se je spopadel z gronom. Tekmovala sta, kdo bo koga bolj orasomnil in oba sta se dobrò odrezala. In pri gornjih očitih sta oba govorila o dokazih in pricah, torej mora biti pač res!

Prepeluh konča s klici: Živelj republikanska stranka! Živelj Radič! Nato je bil vse tisto. Žurga zavpije: Sodruži! Februarja bo sicer volel del-kmečki republikanski blok! Ven! — Vai se rezpravili in Prepeluh je ostal sam.

Delavstvo, ki je bilo poleg, je spo-raznalo Čobalovsko in Prepeluhovske komate duše, saj je dovolj sišalo od njih samih.

Prepeluh torej je bil svoj čas sam v vlasti in kuhal za blagor, ki ga zdaj utižajo delavci, verifi - prepričanjem, poljih telegrame, koga naj se aretira in z dej agitira za svojo judjejevo dušo.

Za agitacijo pri vili-vah nimamo nikakih denarnih sredstev. Imamo sicer pogum in voljo, toda, sodruž, zbiraj in daruj v volini fond Del-kmet-skega republik. bloka. Sita je nujna, ne oklevaj!

Delavec in kmet imata zanj samo piju-ne.

Čobal je tare kriv šepavemu zakonu bratovških skladnic, na kongresih socialistov se je sklenilo, da socialisti ob potrebi glasujejo za ustavo in ravno tudi kot Prepeluh kuhal danšnji tro-edeni tror!

To sta si povedala drug drugemu v lice. Dva bratca sta se našla, dva umazana veržnika z delavci in kmizi, da se razgaila pred delavci: Gjeje, go-bavca sv! S tem sta se rekla isto kot:

Ce hočete, da bi uživali bolj kruh terorja, jetniških pismov in omrežij, pušč in sabelj, progonov in brezposelnosti, daje, volite, nuju. Ustvarila bova so-članično, demokratično republiku na-silja! Dajte nama tiste frimule febru-arške!

Delavstvo pa je reklo: Mi si ne delamo nikakih nujzij o blagru volitev, mi gremo v borbo, mi stopamo v re-akcijo, ne klonimo pred terorjem, ker smo pravi delavsko-kmetski republi-kanici!

Ven iz revirjev s Prepeluhom in Čobalim!

Živelj delavsko-kmetski republikanski blok!

Zastopniki angleškega delavstva o Sovjeti. Rusiji.

V našem listu smo že poročali o bivanju zastopnikov angleških strokovnih organizacij (trejduinov) v sovjetski Rusiji. Prinesli smo izvleček iz govora Purcella, voditelja angleške delegacije na šestem kongresu ruskih strokovnih organizacij. Priboljili smo, razgovor ruskih sodrugov s Purcellom o vprašanjih svetovnega delavskoga strokovnega gi-banja.

Danes pišemo v izvlečku poročilo Ben Tilleta, drugega člena angleške delavške delegacije — o vseh, ki so jih prejeli zastopniki angleškega prote-tariata v uniji sovjetskih republik.

To poročilo je dal Ben Tillett na povratku v Anglijo dopisnikom raznih listov.

Ben Tillett je med drugim dejal:

„Na svojem potovanju smo obiskali celo vrsto in industrijskih sredstev, kot Donecki bazen, Baku, Georgijo itd. Spoznali smo položaj industrije in delavstva in življenje delavcev. Videli smo pridobivati sovjetske oblasti na polju družabnega in kulturnega življenja de-lavcev.

Lahko rečem, da je dovedel do polnega uspeha poskus, ki ga je na-privil ruski proletariat. Pridobivati sovjetske oblasti v tem sorazmerni kratek čas njenega obstoja so presenetljive — čisto spominjajo na čudež. Vašen red, zavestna disciplina, sistematično orga-niziranje industrije, to je vse največjega občudovanja vredno.

Socijalno zavarovanje delavcev in tovarnah, skrb za matere, otroke, javne kuhihnje in obedinice — to so kolosalne pridobivale sovjetske oblasti.

Opozivali smo aktivno udeležbo delavcev v sovjetskih in drugih napravah mest in pokrajine. Globoko sem pre-pričan, da stoji pred novim sistemom velika in nujna bodočnost, če bodo ruski delavci se dalje sodelovali s tako politivabilnostjo in vzajmojnostjo.

Cudežno se nam zdi, da je svetovska republika mogla udržati skoraj 200 različnih narodnosti s 150 različnimi jeziki in dialekti v trdno vezu. Unicenje antiklerikalizma (nepismenosti) je bolj pomembiva zmaga, kot revolucija sama. (To je vprašanje. Uredništvo.) Pod častilnim režimom se ne bi unicilo antiklerikalizma v dveh stoletjih.

V splošnem smo videli sovjetsko Rusijo tako, kot je. Vse se nam je pokazalo odkritno in iskreno, z vsemi dobrimi in slabimi stranmi.

Politični položaj sovjetske unije, trena diplomaciji in kontrolne naprave → vse je mnogo boljše, nego smo si mogli predstavljati v naši deželi (Angliji), kjer zanika kapitalistični tisk vsa dejstva.

Naša naloga je sedaj, da seznamimo angleške strokovne organizacije z vsem, kar smo videli v sovjetski Ruji, in da tako dovedemo do združitve angleškega delavskega razreda z ruskim. Preprani smo, da se nam ho to posrečilo.

Tako govorji Ben Tillet, ki ni boljševik, temveč funkcijonar angleških strokovnih organizacij, ki pripadajo Amsterdamu in ki sedaj zahteva, da Amsterdamski prenehajo s svojo razkolniško politiko v delavskih strokovnih organizacijah ali pa da se umaknejo.

To je močna klofuta vsem, zlasti slovenskemu socialpatroštu, ki blagobito sovjetsko Rusijo, cepijo delavsko gibanje, vodijo delavstvo za nos in s tem ovirajo osvobodilni boj proletariata.

To je močna klofuta, ki jo je dal angleški proletariat angleški buržauziji, ki snuje blok proti sovjetski Rusiji in hri v svet vest o raznih uporih v Rusiji. Te vesti sta pri nas začela zopet trobiti "Jutro" in "Slov. Narod".

Ali mislite, delavci, da se bodo naši socialpatrošti voditejši sedaj spamevali?! Mote se oni, kdor na to upa. Kajti socialpatroški birokrati ovirajo povrdo delavškega gibanja.

Za slovenski proletariat bodo prišli boljši časi tedaj, ko se bodo nasti delavci, ki danes radi neinformiranosti za Koruni, Svetki in Deržavi, ki se bodo ti in danes še indiferentni delavci združili z razredno-bojevnim proletariatom v boju proti buržauziji in njenim zaveznikom za vlad ročnih in duševnih delavcev ter kmetov.

Za kakšno republiko je Prepeluh?

Prepeluh je že nekaj tednov republikanec. On je tudi predsednik "Slovenske republike staranke" (SRS). Demokrati hočejo naložiti glasov v "narodnim edinstvu", klerikalci v "slovensko poštovanju", Prepeluh pa z → republiko.

Ali delavci in kmetje se morajo vprašati, za kakšno republiko je Prepeluhova SRS.

Kajti republik je več vrst na svetu in v narokateri republiki se ne godi delavškega razreda ni boljše kot v monarhiji.

Na vzhodu obstaja zveza sovjetskih republik, v katerih imajo vso mod in vso vlad v rokah ručai in duševni delavci ter kmetje. Gospoda nima nobene pravice. Pravico ima le oni, ki dela bodisi s klesom, bodisi z motik ali kramponom, s plugom ali sekiro, s peresom ali svindlino. Tam je urešenec stari izrek: Kdor se dela, naš je te! Tam upravljači delavci in kmetje občine, okraje, pokrajine, celo državo in vse podnevine panoge kot n. pr. kmetijstvo, zdravstvo, prosveto, industrijo, trgovinu itd. Centralne vlade nihče ne postavlja, temveč jo voli delovno ljudstvo na svojem kongresu.

Na drugem kraju pa imamo američko republiko, in tadi izvoljenega predsednika republike. V Ameriki nimamo kraljih kraljev, imamo pa nekronane kralje — razne velekapitaliste, ki imajo v svojih rokah gospodarstvo celo države. Voljni voljeni je prirejen tako, da vedno smagajo kapitalistične stranke, ki izvolijo za predsednika onega človeka, ki zna najbolje zastopati interese kapitalistov, bogatašev proti interesom delavcev in kmetov. Kdor boro lo kaj despotije, ve, s kakim grozivimi sredstvi je "republikanska" ameriška buržauzija nadzira vsekotisočeno resno delavško gibanje.

Slovenski delavec in kmet ne more biti za tako republiko, ker ni znalni niti boljši kot monarhija.

Prepeluh pa je na takem republiko in je preti pravi delavsko-kmetski republik. To boremto v zadnji stvari vjegevemo "Slov. Republikanec", ki pravi:

"Ko so Amerikanci osvobodili angleško gospodarstvo v 18. stoletju, so sklenili, da se bodo vladali sami, po svojih sastopnikih. Kot avtojed videnog poglavjarja na sunju so si določili vrednjence... Tako se razlikuje monarhija od republike. Monarhija pomeni kršenje rodbinske oblasti in vedenimi vojskami in vladu samo ene osebe, republika pa pomeni vladu ljudstva in mir."

Tako kote oslepiti one, ki ne misljijo. Kajti, kdor misli, ve, da anglo-ška, francoska, nemška, poljska in druge tako meščanske republike ne pomenjajo "vlado ljudstva in mir" — ampak pomenjajo vlad mednarodske gospode in imperialistične vojske. Žej je francoska republika steber militarizma in američka republika financa svetovne obravnavanje.

"Naša delovnega ljudstva in mir sta mogoča le v delavsko-kmetski republiki. Iz tega vidimo jasno, da noben kmet, noben delavec ne more glasovati za "Slovensko republikansko stranko". Kajti, kdo bi glasoval za njo, bi glasoval za mednarodsko republiko, pač vladu gospode in za nadaljnje zatiranje delovnega ljudstva.

Delavci in kmetje Slovenije ne morejo glasovati za meščansko republiko, ker bi v tem glasovali proti samim sebi. Kajti, kar je dobro za gospodo, je slabo za delavca in kmeta. Med gospodo in delovnim ljudstvom je nemogoč sporazum. Za delovno ljudstvo bodo prišli boljši časi šele tedaj, ko bo smagalno nad gospodo in prevarilo samo svojo usodo v svoje roke.

Zato bodo glasovali delavci in kmetje Slovenije.

za slovensko delavsko-kmetsko republiko.

Za to republiko se pa bori edino-le Delavsko-kmetski Republikanski Blok!

Vprašajte jih.

Razne stranke bodo začele prirejeti po vseh krajinjavne volivne shode. Sodruži, pridejte na te shode in vprašajte govornice, kaj je že njihova stranka napravila za slovenskega delavca in kmeta. Oni vam ne bodo hoteli priznati tega, da so delavca in kmeta doslej samo vodili za nos in ga goljufali, oni se bodo hoteli izogniti vašemu vprašanju. Vi se ne smete s tem zadovoljiti, temveč stopite sami na govorniški oder in povejte ljudem resnico. Saj ni potrebno biti boge kako dober govornik, treba je le ljudem povedati resnico. In tisti delavci in kmetje, ki so doslej radi nedostni še tavalci za klerikalci in drugimi sleparškimi strankami, vas bodo razumeli in bodo postali pristaši Delavsko-kmetskega republikanskega bloka.

Na klerikalnem shodu povejte ljudem to-le:

Internacionalni pregled.

Socialpatrioti — rabiji delavstva.

Na Estonskem se je sfvorila vlada iz zastopnikov vseh strank, tudi — iz socialistov. Estonski socialisti so tretji vstopili v fašistsko vladu, ki jo je nedavno postreliti 300 delavcev. Na Estonskem so napravili socialpatrioti isto kot v Bolgariji. V odločilnem momenatu bodo storili slovenski socialisti isto.

Kdaj bo proletariat obračunal s temi rabiji?

Španski socialdemokrati za vojaško diktaturo.

Po odloku španskega kraja je bil predsednik vojaške direktorije predsednik socialistov. Španske socialpatriotske stranke Largo Caballero, Caballero je sprejet kraljevo ponudbo. Socialdemokrati delavci so silno razburjeni nad tem vstopom v vojaško vladu generala Primo de Rivera.

Anglijska delavska delegacija se je vrnila iz Moskve v London.

Delegacija angleških strokovnih organizacij se je ta den vratila domov iz sovjetske Rusije. Njena poročila pričavajo v vseh listih. (glej v današnji številkam)

Klerikalci niso doslej že prav niz zboljšali položaja delovnega ljudstva, pač pa so:

1. podpirati habsburško dinastijo, nemški centralizem, militarizem itd.;
2. hujškali so ljudi na vojsko za "presvitilo habsburško dinastijo, vero in domovino". V tej vojski pa delavci in kmetje niso krvaveli za "vero, dom, cesarja", pač pa za — kapitalistične roparje;

3. izsiljevali so iz ljudi vojna posloja;

4. prodali so Sloveniji srbskim monarchistom, militaristom in centralistom pod krlico "jugoslovanstva";

5. sedeli so v prvih "jugoslovanskih" beografskih vladih in, pomagali na nege srbski gospodi in svojim bankam ter konsumom;

6. dali so streličati slovenske železničarje, ki so zahtevali kruha;

7. da bi tlačili nezadovoljnost delovnega ljudstva, so se naenkrat zavreli za avtonomijo (potem ko so utrdili centralizem); s parolo avtomomije so hoteli načrtnarji ljudi. Ko so pa prišli na vladno, niso niti zmlivali davkov, niti niso delali za avtonomijo, niti pa niso pobrgali za delavstvo; pač pa so se popolnoma udinjali monarhiji, centralizmu in glasovali za to, da gre 6 milijard iz ljudstva iztisnenih dinarjev za militarizem, prepovedali so vsako delovanje vredno-bojevnih delavskih organizacij, držali so delavske borce v zapori in splošno tlačili delavški razred;

8. so proti agrarni reformi;

9. navdušujejo se za francoski imperializem;

10. zači SLS ne more biti več nit stranka kmetov, niti stranka slovenskega naroda — pač pa mora slovenski delavec in kmet obsodit vod te stranke ljudskih sleparjev in birčev.

Na socialpatriotskem shodu povejte:

1. Da so socialpatrioti socialisti le v besedah, v dejanjih pa ne nezadovljeni ali zavedni zavezniki buržauzije. Socialpatrioti so napravili s socializmom isto kot klerikalci Kristusovo vero — obojo so Kristusove in Marxove nauke popačili in potepali.

2. Socialpatrioti so bili za svetovno vojno.

3. Socialpatriotski konsumi so dajali vojno posloja.

4. Zastopniki socialpatriotske stranke: Prepeluh (ki je postal še na zimo republikanec), Kristian in drugi so sedeli stupaj z žerjavom v Pribičevi čevljem demokratični beografski vladi.

5. Delavstvu, ki je hotelo izvojovati popolno obsobojenje in delavsko-kmetsko republiko, so rekli: "To je neurenost. Mi moramo najprej utrditi našo milo Jugoslavijo!" In tako so socialpatrioti pomagali utrditi današnjo reakcionarno Jugoslavijo, v kateri so dobro za kapitaliste, veleposestnike, oderuthe, generale in socialpatriotske koritarje, a sibio za gladilnjega delavca in čez glavo zadolzenega kmeta.

vili poročilo Ben Tilleta o sovj. Rusiji! Meščanski časopis je o peni od jeta nad tem poročili. Tisti desničarji krilo delavške stranke je nezadovoljno s povabilimi poročili delegacije o sovj. Rusiji!

29. decembra se je vrnil generalni svet strokovnih organizacij; na tem svetu bo poročala delegacija o svojem načrtovanju na 6. kongresu strokovnih organizacij, o sovjetski Rusiji in skupnem odboru, ki so ga ustvarili s ruskimi delavci za priravo ujedinjenja mednarodnega strokovnega gibanja.

Po generalnem strokovnem svetu se bo vrnila širša delavska konferenca, ki se bo pečala predvsem z vprašanjem snosnosti strokovnih organizacij. Na to konferenco bodo povabljeni — zastopniki amsterdamske in redne strokovne internacionalne, francoskih, nemških in delavskih strokovnih organizacij.

Mi bomo v našem listu o potoku vseh teh konferenc natančno poročali.

Bell teror v vseh obmejnih deželah sovj. Rusije.

Angleško-francoško-italijanska buržauzija pripravlja nova blok vseh kapitalističnih držav proti sovjetski Rusiji. V svetih

6. žerjavci so prepustili za našredo za izdejstvo storitev do social-patriotom delavstvo storitev, inspekcijo dela in bolniško blagojno, od katerih se delavški socialpatrioti brezkrat na račun delavškega živilja. Voluti v vse te delavške institucije nočajo razpisati, ker potem bi se moralni oni skupaj z Žerjavco umakniti delavškim zastopnikom.

7. Kradli so in še kradejo delavško imovino, razbijajo strokovne organizacije, denuncirajo delavce zaupnike in splet pomagajo buržauziji proti delavštvu.

8. Včlanjeni so v II. internacionali, ki so vodijo razni kraljevi in republikanski ministri, ki v več deželah sede v vseh skupaj s f listi.

9. So proti slovenski delavški-kmetski republiki in so za centralistično Es-hadijo.

10. Z so socialpatriotiki voditejši ne morejo biti zastopniki delavstva, pač pa spadajo pred sodišče, ki jim ga bo stavil delavški razred.

V prihodnji številki bomu napisali, kaj morajo delavci in revni kmetje vedeti že drugim strankam, ki sedaj pošljajo med delavno ljudstvo svoje plačane krive prroke. (Konec prih.)

Socialpatrioti hočejo prikriti rencico!

Socialpatrioti so drži pokonci le s latini. To je stara in značna etar. Oni hočejo prikriti resnico na vsak način. Kajti, ko bo vredelo delavstvo za vse resnice, je socialpatriot konec.

Tako je prišlo sedaj na dan, kako so socialpatrioti hoteli zametičiti ustava Fimmena, tajnik mednarodne organizacije transportnih delavcev, ki je vložil organzacija pri Amsterdamu. Fimmen je bil lansko jesen v sovjetski Rusiji. Mi smo probili nekatero njegovo izjava o sovjetski Rusiji. Probili smo one, ki jih je Fimmen objavil.

Nedavno pa je bil pri Fimmen amsterdamski dopisnik "Drapen Rong" ("Rdečega praporja") in je vpravil Fimmena.

"Zakaj niste skoraj niti napisali o sovjetski Rusiji po svojem povratku domov?"

Fimmen: "Če nisem doslej niti napisal, to ni moja krivda. Imel sem namen, da prihvam celo vroči članek v social-demokratidnu glasilo „Hot Volt“." Ali uresniči je prepovedalo objavo mojih člankov pod pretezo, da niso nadstankarji. Labko bi pričobil vse, kar hočem povedati, v komunističnem tisku. Ali to ne bi imelo onega uspeha, ki ga ja želim, ker bi tam govoril že prečrpanim. Ja hočem povedati resnico social-demokratnim delavcem."

Tako hočejo preprediti socialpatrioti, da ne bi prišla resnica do njihovih članov. Ali vse to jim ne bo pomagalo.

s tem so se povečala peganjanja delavstva v vseh obmejnih državah sovjetske Rusije.

V Rumuniji je bilo ta toden zaprlih nad 400 delavcev.

Na Poljskem se je izročilo sodišču komunistične poslanice: Lancucki, Vassinduk, Čufumaj in Kosiski. Obtožujejo jih veleizdaje. — Socialpatrioti sede v vlad, ki upriznijo za "veleizdajalske" procese.

Na Estonskem (kjer so tudi socialpatrioti v vlad) se streličajo celo komunistične družine. Strokovni funkcionarji se nahajajo na črnih listi.

Na Lettškem se vrže aretacija kar v masah.

Na Litovskem so bili obtoženi štiri delavci na smrt, če, da so žili med vojaki komunistične letake, 17 letna dekleja je bila obsojena na dozorno jedo.

Srbska buržauzija pripravlja v svinu na bolgarsko in rumunsko isto.

Rdeča nedelja v Parizu.

Zadnjo nedeljo so se vrstile v Parizu velike delavške demonstracije pod vodstvom komunistične stranke. Proletariat je demonstriral proti ipravljani buržauziji proti sovjetski Rusiji, proti fašizmu, na izpuščenih zaprtih delavških horov.

Pred novimi volitvami v Mussoliniju.

Mussoliniju lahko imenujemo danačno Italijo, v kateri pa vedno bolj vre protifašizem.

Mussolini veliko bolj izgubila tla pod

negami. Zato se bo le pokazati bolj „demokratičnega“. Tako je v presečenje vseh predlogov parlamenta nov volivni zakon po angleškem sistemu.

S tem je Mussolini spravil na dnevi red vprašanje novih volitev, ki se jih pričakujejo do maja.

Strok. pregled.

Za enotnost svetovnega delavskega strokovnega gibanja

Ruske in angleški organizirani proletariat (okrog 15 milijonov!) sta prva spognala, da je treba danes v prvi vrsti rešiti to življensko vprašanje proleta-

Ruski in angleški organizirani proletariat (okrog 15 milijonov!) sta prva spognala, da je treba danes v prvi vrsti rešiti to življensko vprašanje proleta-

Maloštreljivo je slovensko delavstvo v primeri z internacionalnim proletariatom. Ali proletarci Slovenije nismo brezpomembni člen v verigi mednarodnega delavstva. Ničče drug nas ne bo osvobodil kot mi sami s trdnim, vztrajnim bojem, v katerem imamo govor za zavezničke trpine drugih dežel. Mi ne smemo držati prekrških rok 4 leta smo hravali v streliških jarkih — za kapitaliste. Zavrhujmo rokave, plijunimo v roke in delajo — za osvojenje nas samih! Milioni delavcev in kmetov so padli za — sovražnika, ne strašimo se truda in žrtve — za de-

lavnost strokovnega gibanja.

Delavno reano in iskreno za enotnost strok. organizacij. Ne začnimo zoper s kakimi konferencijskimi voditeljev, kajti konference p edinstveni centrali za ujetenje — so že konec dela za enotno strokovno gibanje.

Enotne organizacije, enotno fronto morajo ustvari mnogo. Mnolice so za enotnost. Ali one še ne dejajo za njo, ampak čakajo. Čakanje je pa bilo že preveč. Razredno-zavedni delavci moramo mobilizirati mase za stvoritev enotnega strokovnega gibanja.

Te mase niso niti v Štibernburgovi ulici, niti na Turščaku trgu, niti v „Naprejvem“ uredništvu, niti v bisagah strokovnih funkcionarjev — te mase so v rudnikih, tovarnah, na železnici.

In tu — v rudniku, tovarni, na železnici moramo vzbuditi gibanje za enotne razredne strok. organizacije. Tu moramo na javnih shodih izvoliti skupne delavske odbore, ki bodo vodili akcije za enotnost.

Na ta način bomo pridomogli začetemu delu ruskih in angleških delavcev.

In to naše delo bo imelo uspeh. Tedaj bomo vrgli birokrate, ki bi čejo preprečili enotno organizacijsko fronto na strokovnem polju.

Vsi smo za to. Ali bodimo vsi za to tudi — v dejanjih!

Torej na delo. Ruder.

Konec Kongresa italijanskih strokovnih organizacij.

Preteklo soboto se je zaključil kongres italijanskih strokovnih organizacij. Reformistični voditelji so ves čas kazali na kongresu svojo reakcionalnost. Pred glasovanjem o orientaciji C. G. L. je v imenu komunistov Vota razložil edino sprejemljive zahteve in parole, namešča svoboda organiziranja in štrajka, enotna fronta za boj proti fašizmu, reorganizacija na podlagi obratov in delavskih zbornic, strokovna enotnost tako nacionalna kot tudi internacionalna. Pri glasovanju je odpadlo na predlog konfederalistov (reformistov) 153.316, na predlog maksimalistov 54.796 in na predlog komunistov 32.596 glasov. Način glasovanja je bil precej podoben fašističnim metodam. Nato se je na predlog reformistov sklenilo reorganizirati strokovne organizacije. Delavske zbornice, ki so v zgodovini italijanskega proletariata igrale tako lepo revolucionarno vlogo, so se spremenile v nadaljnje administrativne organe in še več: njen je prepovedana najmanjša agitacija in kakršnikoli organiziranje odpora proti fašizmu. Dosedaj so bile delavske zbornice v Italiji zatolčka in ogrožjena revolucionarna agitacija. Odsetje pa bodo po volji reformističnih voditeljev na-

negami. Zato se bo le pokazati bolj „demokratičnega“. Tako je v presečenje vseh predlogov parlamenta nov volivni zakon po angleškem sistemu.

S tem je Mussolini spravil na dnevi red vprašanje novih volitev, ki se jih pričakujejo do maja.

vadne podružnice oposicionalnih meščanskih strank in fašistom je odstranjen močan center akcij in proletarske obrame.

Razumivo je, da fašistični časopisi ne štedijo s pohvalami reformističnih birokratov in se veselijo, da so konfederalisti upoštevali ne samo delavake zahteve, nego tudi interese domovine in italijanov civilizacije.

Podjetniki se združujejo.

V Jugoslaviji obstojo poleg raznih industrijskih zvez tudi takojšnji karteli v industrijskih panogah. Prvi karteli so ustvarile vse sladkorne tovarne, razen državnih. S tem, da so se sladkorne tovarne kartelirale, so zlikučile medsebojno konkurenco. Nenadna tovarna ne konkurira drugi. Pač pa so se vse zmnenje, da povisijo cene sladkorja, kajti čim ni konkurenca, se lahko cene nastavijo višje. Tak kartel ima veliko moč in vendar zakon to prepoveduje, vendar obstaja.

Z sladkornimi tovarnami so prisile letos pivovalo do kartela. Vse najvažnejše pivovalne v državi, izvzemši v kmetov, so stopile v kartel in sklenile povražiti pivu ceno za 80 dinarjev pri hektolitu.

Tretji kartel so storile tovarne špirita. V zadnjem dobi se je zdržalo 50 ljudelskih in 14 industrijskih tovarn špirita z namenom, živati cene. Sedež kartela je v Zagrebu. Izven kartela je ostalo samo nekaj poljedelskih tovarn.

Podjetniki se združujejo. Karteli nastajajo in zvišujejo cene. In ti kartelli nastajajo budi v onih industrijskih panogah, ki so važne za ljudsko prehrano. Zvišanje cen s pomočjo kartela v živilskih panogah pomenja direktno izropanje ljudstva, ki se izvrši pod pretev, da imajo tovarne velike stroške in celo izgube.

Kako se naj proletariat brani napram karteliranim podjetjem? Kajti jasno je, da so karteli tudi za to izvareni, da ne zvišujejo samo cene, nego da tudi znižujejo delavske plače ali pa potlači k tloru gibanje delavstva, njegove zahteve in njegove štrajke. Kartel podjetnikov je bojna napoved delavstvu v dočasnici striki. Kartel podjetnikov izviječe, da bi moglo delavstvo ene tovarne izbrisati svoje mezde. Delavci vseh tovarn ene stroke morajo zdržano nastopiti, aksi hočajo kaj doseči, saj nimajo boja z enim podjetnikom, marveč boj s kartelom, z držurnimi podjetniki. Vsak boj delavstva ene tovarne je danes obsojen na poraz. Vsak boj delavstva ene cele industrijske panoge zadene na mejo: in težko premagljiv odpor karteliranih industrijev. Težak je boj, štrajki se vlečejo na tedne, delavstvo strada in končno lahko obnemore. In potem pride bič kartela, pride maščevanje in poslavljanie zmagre s strani kapitalistov z odpuščanjem, reduciranjem, likanjanjem in dr.

Ne štrajk ene tovarne, ne štrajk celokupnega delavstva je danes edino uspešno sredstvo, s katerim zamore proletarij izviječuje svoje zahteve. Ali ni postal to jasno že z lanskim štrajkom železničarjev? Ali ni postal to dejstvo naravnost prejmovljivo z velikim rudarskim štrajkom, ki se je po dveh mesecih končal s porazom? Samo štrajk vseh delavskih kategorij je ono ororje, ki lahko delavstvu prinese uspeh.

Socialisti si zatisajo oči in učesa pred temi dejstvi. Oni se branijo ujetenju strokovnih organizacij, oni cepljijo proletarske vrste, da bi razni Arhi in Gotmajeri ostali placani birokrati. Interesi proletariata pa zahtevajo enotne strokovne organizacije! Nasproti kartelu postavimo zedinjene strokovne organizacije! Nasproti Centrali industrijski korporaciji v Brodru zagrabimo za orodje splošen boj delavstva!

Kongres italijanskih strokovnih organizacij.

Ne vemo še končnega rezultata o kongresu italijanskih strokovnih organizacij. Vemo samo, da je na kongresu pridlo 30.000 glasov za predlog komunistov, kar pomenja mnogo z ozirom na prisih reformističnih birokracij in na polena, ki so jih amsterdamskovi metati pod noge revolucionarnim delavcem. Teh 30.000 glasov priča o živnosti revolucionarnega duha med mnogimi italijanskim proletarijem. Ni ga mogla zatreći niti fašistska železna peša, niti izredno reformistični voditelji, ki so ob prihodu Mussolinija na vladu šli k njemu, da se mu poklonijo. Italijanski tovarši Arha in Svetka so se ponudili Mussoliniju za stisce/puterje, na kar je Mussolini v parlamentu iz-

javljal, da je pripravljen odstopiti en ministriški sedež „zastopnikom“ proletariata. Ni čuda, da je tako po ti s poglavju strokovne organizacije v težaven posložaj, da se je članstvo skrilo v vinski meri. OJ končna lanskega leta pa so komunisti pričeli s podvogeno dejavnostjo za vstop v strokovne organizacije. Novo vstopišči člani so tri in peti strokovni birokraci in kongres ni dopustil, da bi delegacija milanskega proletariata predložila kongresu svoje mnenje. Sodelovanje s fašisti v parlamentu, opozicija proti revolucionarnim delavcem — to je sitka amsterdamskow. Kljub vsem mahinacijam pa sta Ferari in Reposa postavila nasproti konfuzionističnemu maksimalizmu in reakcionarnemu sindikalizmu paroje: Za enotnost strokovnih organizacij! Proti izključevanju! Za razredni boj!

M. R. P.

(Mednarodna Rdeča Pomoc)

Kako delajo za MRP v sovjetski Rusiji.

V oktobru l. l. je izšla brošura „Velika solidarnost“, v kateri se poroča o delovanju MRP v sovjetski Uniji. Ta brošura, ki je privedena na nemški jezik, v sedmi poglavju orisuje delo ruskih delavcev v kinetu za MRP. Žal, da nam ne jevata ne dopuščajo Veliko solidarnost izdati tudi na slovenskem jeziku. Zadovoljiti se moramo s kratkimi izvlečki, ki pa bodo prijateljem MRP lahko dobro služili kot vugled kako delajo za MRP, za delavsko solidarnost avbobnih delavcev in kmetje v Rusiji.

MRP se je v Rusiji ustanovila v 1922 letu, ko je zadržena buržasija v enotni fronti s social-patriotskimi voditelji pričela s ogrevanjem in medtem delati „red in mir“, ko so se pojavili prvi kravi nastopi fašizma in ko je bilo na tisoči proletarskih borev vrâšeno za več let in več. Delavci in kmetje v Rusiji so zase že smagali ali radevalje so se odvalili klici tistih, ki so prosili pomoči, ker so v boju proti kapitalizmu, v boju za oblast pričeli v bledo. Ruski delavci in kmeti sta tekoma dolgorajni boje proti carizmu sama občutili bilo kapitalistične Justice, saj so tisoči russkih delavcev in kmetov giniti desetletja po sibirskega roduvnikov in modvirjih in podzemeljskih jedah in zato je danes ruska sekacija MRP napočivljivalec, in daje primer vreden vsem drugim sekocijam.

Kako hitro je MRP napredovala v Rusiji kažejo naslednje številke. Januarja 1923 se je naabralo 310 rublov, julija istega leta pa 20.436 rub., januarja 1924 74.455 rub., septembra 1924 pa 225.859 rublov. Skoraj 90 odstotku celokupne svote, ki se nabere na politične voditelje po celotnem svetu obrezo ruski delavci in kmetje. Od kdo tako potrovalnost? Za ruske delavce in kmete solidarnost ni ramele beseda, ampak predvsem dejanja. Ruski delavci in kmeti smatrajo boj delavstva v zapadnih državah za svoj boj in udarce kapitalizma nad zapadnim delavstvom kot da bi jih sami čuti. MRP pa je tudi samostojna organizacija. Do septembra 1924, torej v teku dveh let, se je ustavilo 107 gubernijskih in okrožnih odborov in število članov je doseglo 3 1/4 milijona. Samo v Leningradu je dan 500 tisoč članov, ki plačujejo svoje prispevke.

Kumstva. Najboljša zveza med člani MRP in jetniki kapitala kušava nad jetniki. Ideja kumstva izhaja iz članov v Vjatki, ki so prvi prevarili kumstvo najetniki zaporov in ječ v Niederschönhe... (Bavarska), Vratislava (Slezija) in Kovno (Litvanska). 50 organizacij MRP v Rusiji so postale kumnice. Leningrad je prevezel kumstvo nad vsemi zapori na īnskem. Nad bogoskijskimi zaporji je prevezla kumstvo tudi MRP v Moskvi in Jaroslavlu.

Kako ugotovijo organizacije MRP, ki prevzamejo kumstvo, in kakino delo opravljajo?

Omeniti moramo, da vprašanje prevzemanja kumstva nad posameznimi zaporji ne rešujejo odbori sami, ampak člani MRP. Člani člani v občajstvu poročajo ravnavaju z zaprtimi sodrugi in medsebojno razpravljajo o možnosti, hodičem varovancem proti dovolji pomoči. Zbirajo se podatki o številu zaporov in njihovih družin, seznam imen in potrebnih osebnih podatkov, nadin in vilišni kazni itd. Vas to ne piše v liste, o tem se razpravlja na sestankih

in na občinem zboru se potem sklene, da prevzame organizacija kumstvo nad gotovim zaporom. O sklep se potem obvesti jetnike, katere se je prevezlo v oskrbo, in organizacija dobija današnji naslov n. pr. MRP Arhangelsk, kumica barcelonske jetnice in kumstvo. Organizacija MRP, ki prevzame kumstvo, se obvezuje skrbeti za žrtve, ki pridejo v dotični zapor. Velika radošč zavida, če dobre take organizacije MRP, ki so kumice, pisme ali fotografije odjetnikov, nad katerimi so prevzeli kumstvo. Tudi slike zaporov, v katerih se nahajajo varovanci, so po mogočnosti objavljajo v časopisu in razsežajo na videnih mestih, da so člane simboli informira o življenju njihovih varovancev. V mnogih krajih se jetnike, ki imajo druge, vpiši v sestram delavcev in dotičnih tovarnah in pri vojni izjavljajo delavce: „Z velikim veseljem bomo za sodruge, ki so pod našim varstvom, opravljali odrejeno delo in jih posiljali njihov zasilen.“ In dražino v ječah se nahajajo vobnici, ki dobitajo redno plačo za delo, katerega vrake mesto zpriča občetom članov MRP organizacij, ki so prevzeli nad njimi kumstvo. Pa ne samo delavci in tovarnah, temveč tudi organizacije MRP na kmetih prevzema kumstvo. Kmetje se sporazumejo in prepričajo govor na zemlji zaprtim sodržinom in poleg tega tudi zanje obdelujejo to zemljo. Pri delcev pa po žetvi prodajo in inkupiček podljevajo svojim varovancem.

Vsakih let dvakrat prirejajo organizacije MRP posebne „tedne“ za svoje varovance. V teh dneh se na zborovanjih poteka o postopanju kapitalistične Justice in pozivajo se: Pomagajte jetnikom kapitala. V takih „tednih“ se s posebno vmem skrbijo za trte kapitalistične reakcije in delaveci in kmetje darrujejo s polnimi rokami. V takih „tednih“ dobe organizacije MRP na tisoč novih članov.

(Konec prih.)

Boljščina darila za obsojene sodruge.

MRP se je obrnila na upravo jetnikev v Celju in Mariboru, da bi dovelila obsojene sodruge za praznike poslati nekaj boljščinskih daril. Celjska uprava je tej prošnji ugodila, mariborska kaznilična pa birokratično in trdozorno zavrnila.

V ardu 24. decembra je s. Juvan oddal sedrungom Franu Kokolju, Ignacu Fricu, Ivanu Hlebenu, Ivanu Stojinu in Berčetu vaskenu po: i steklenico vina, i steklenico medu, zavoj sladiči, nekaj šunk, potice in tabaka. Sodrugi v zaporih so bili zelo razveseljeni boljščinski daril in se vsem razveseljeni toplo zahvaljujejo. Isteča dne so prisneli zaprtim sodržinom v Celju boljščice pa birokratično in trdozorno zavrnila.

Na zaprte sodräge tudi v Ljubljani ne smemo pozabiti. Pišite jim in podpirajte MRP.

Boljščina darila so darovali: S. Culjkar 1 potico, a. Lemešček 1 škatlico sladič, a. Tavčarjeva i steklenico medu in 10 D, a. Basnikova 1 potico, a. Banček in Rojo 1 šunko, MRP je kapino 10 paketov tovaka s viličnami in papirčki in 5 steklenico medu, a. Pepepa Jenko 20 Din, a. Šišek in Medved 10 Din, a. Kastrin Pavla 15 Din.

Tudi s. Sedju v Maribor je MRP poslala boljščico, katera je pa dobitila vrnjeno.

Daruj za MRP!

Politične beležke

Razpust HRSS.

Pričakov naspad PP-režima na Radičev stranko (HRSS) se je pričel. Časopisi so polni vesti o skleplju ministarskem svetu, da ne vodstvo HRSS stavi v zapore, da se zabrani izdajanje časopisa „Slobodni dom“ in druga. Oficijalno še niso storjeni končni koraki. Rečim se le počasi spravlja na Radičeve stranke.

V Radičeve stranke sami prihaja do neenklizije in konflikov, ki pridejo o notranji slabosti stranke in o njenoj nebojnevni stališču. Teror režima spravlja stranko pred odločitev: ali boj ali kapitulacija in pred to odločitvijo napoveduje stranko oziroma, ki jih ne pribri teror in boj. Svedeti si z tem rečeno, da bo HRSS šla v revolucionarno boj proti fašistovki nadvandi urahke burzuzije.

Krvnik Cankov in Beogradu.

Blok proti boljševizmu na Balkanu se ustvarja. Beograd kot center reakcije na

jugoslovščini Evrope si je tudi v tem bloku usigural prvenstvo. Sam Cankov, boljševski ministarski predsednik in fašist ter krvnik tisočev delavcev in kmetov, da so z vred v jugoslovansko prestolino, da so z vido pogovori o ukrepih proti boljševiški nevarnosti, dokaz, da se burzuzija več država adružuje v enotno fronto proti proletariatu. Pribor Cankova je rasburil delave in močnino beogradske, ki so na ulici sprejeli Cankova s klici: Dol si fašist! Dol si krvnikom bolgarskega država! Demonstracija je morala razgutati policijo. Razdirjeni so bili tudi letaki, ki ostro napadajo Cankova in njegov krvni rečim na Bolgarskem. Celo novinarji so drže rezervirano napram Cankova in kojih leta ni sprejet, so novinarji sklenili, da ne izidijo v nobenem časopisu njegove inače.

Padić – diktator Jugoslavije in Cankov – krvnik bolgarskega Ujedinja, dva stobra reakcije na Balkanu, dve oviri za svobodo balkanskih narodov.

D. Gustincič.

Za kaj gre?

II.

„Narodna banka“ pa ni edina črpalka za „osuševanje“ jugoslovanskih pokrajin in za koncentracijo denarnih sredstev izključno v rokah srbske burzuzije. Dve drugi takci malini sta „Poštna hranilnica“ in pa tako zvana „Uprava fondov“, t. j. hipotekarna banka.

Predvojna Srbija ni poznala poštne hranilnice in početka čekovnega prometa. Tekojo po vojni smo imeli poštne hranilnice v Ljubljani in pa v Zagrebu. Naši poštni strokovnjaki so imeli opraviti, da so srbsko vladu prepričali o pomenu te hranilnice. Tozadnje ne kritike so pisali celo v „Naprej“. Ta hranilnica zbirala različne vioge in po njej cirkulirajo zneski, ki se posibljejo po poštnih poščačicah. Ker si t. s. zmesi vedno neči dan zakazano v obratu, razpolaga Poštna hranilnica vedno z velikimi prostimi svotnimi denarji, ki ga lahko posojuje trgovini in industriji ter bankam kot kratkoročna posojila. Toda centralizirana Poštna hranilnica je danes v rokah srbske vlade in naravnemu, da se koristi s tem denarjem samo srbska ali bolje rečeno srbijska burzuzija in ravno tako je naravno, da je provincialna burzuzija vedno tega okleščena.

V „Upravi fondov“ koncentriira država slasti vse populärne vioge, t. j. take vioge, na katere se zahteva posebna varnost, kar n. pr. vioge neodrečnih varovancev. Sodilca vse države zahtevajo, da se takci papirni zneski natajajo v „Upravi fondov“. Včasih je imela pri nam to prednost Kranjska hranilnica in pozneje še par drugih denarnih sredstev. Danes se steka – kakor rečeno – vse ta denar v Srbiji in žejnem raspologa srbske gospoda. Posojila iz „Uprave fondov“ dobivajo srbske banke in srbski kmeti, izven Srbije pa vse točki, da vrla velika denarna temska in da se posojila skrajno težko dobiti. Če pa se posojila še dobiti, so tako draga, da provincialna podjetja ne morejo več snemati in konkurenčno.

Vse te težkoce načelne srbijske burzuzije so kajdala prenajalo tudi na kmeta in delavca. Kmet občuti to zlo, tako, da postajajo njegovi pridelki vedno cenejši in industrijski indeksi, ki jih oziroma, vedno držati, delave pa v obliki bresponostenosti in trganju plati. Nagoste torej splošna miserija, v pokrajinskih in t. s. takci situacijah srbijske burzuzije lahko mobilizira tudi delavcev in kmeta v svoje nacionalistične boje.

Vse te težkoce načelne srbijske burzuzije so kajdala prenajalo tudi na kmeta in delavca. Kmet občuti to zlo, tako, da postajajo njegovi pridelki vedno cenejši in industrijski indeksi, ki jih oziroma, vedno držati, delave pa v obliki bresponostenosti in trganju plati. Nagoste torej splošna miserija, v pokrajinskih in t. s. takci situacijah srbijske burzuzije lahko mobilizira tudi delavcev in kmeta v svoje nacionalistične boje.

Srbijska burzuzija pa tudi izkorilči to svojo privilegirano pozicijo brezposirno. Po mojih informacijah so dobitia v mesecu gradbeni sezoni srbijski gradbeni podjetja za zidavo bili v Srbiji (po ognovni vrednosti v Belgradu) okrog 500 milijonov dinarjev posojila iz Narodne banke, dočim niso dobili pretakški krajni ni.

Toda prav vir bogatstva srbijske burzuzije pa je nevda državni budget (preoračun). Državne dohabe (vojaški obiski, vojaška obutev, foti, telefonski materici, zgradbe železnic, državni postopki itd.) dobitio samo srbijski doberitljivi in srbijski podjetniki. Ko je bila pač projekta Paši. Pričiščevira vrla in ka tudi bila znamenita poročila Davidovič-Korolev,

marijivljiv v dolu mu je zekopala v tem kol botuni. Zhal je resno letoljubje potrebito, greden ga je vrah.

Brat je pred leti uspel, enako oče; brat jo je očel Kar. Njegov brat Franc, ki je že nad eno leto humpale, je obsojen na šest mesecov jerog sbog kolportaže brodu „Lenin“; še mani živi in sestra, brez kraha takoreč – tako grelo proletarske drožine k tlu, tako toanje delavev v trebi kapitala.

Ti pa, Kar, ti ti je sušenjevstvo stalo ob sibeli in si imel vase vrgano vero v smago milijonske umetnice, v smago Jimnijev, v smago milijonov Odiaskov: veruj, v nadih svetih gore hakijo in nikoli jih se pogazi. In če nam ni bilo dovoljeno, da ti pridešemo to na grobu — eaj več, venc se bili redi! — ti prisegamo tu: Nakolj bodo vplantevale kajtice in nadih ere v oborja in tedaj bo tudi in trojega mrtvoga sreča vplantevale planine!

Trpel si, trpel si se boril, borč si umri!

Zagorska mladina.

Trčić.

Bolj poredko se ogledamo iz našega kraja, čeprav nismo uredništvo stalno opozarjajo, da je mola izmenjena z raspanosti. Pa nismo toliko raspani, kot zmenjeni od vedno boljšega zatiranja. Vljud v nasu pa se le gibljemo, ker priti smo do opozarjanja, da so bomo dovoljeni, da kmetje osvobodili le v zavrnjaju počitovanju delovnemu na proletarsko organizacijo in ne s blapčevno pasivnostjo. Neki niso sodruž, ki je prišel s kmetom, nam je čisto prav povedal, da kapitalisti niso nemuni, če nso tlačijo, da pa smo nemuni in delavev in kmetje, ker se pustimo zatirati in kapitalistom indirektno še pomagamo, ker se pustimo furbati od kapitalističnih strank, kakor je Koroljeva klerikalna stranka, Žerjavova orjanjsko-demokratska, SKS in Prešupuhova. Če bi delaveci in kmetje odrekli podporo tem strankam, bi bilo konc... *„Vljud“* future in mesto absolutistično monarhistično PPŽ režima bi vladala delavev in kmetje v svobodnih republikah. Ne bi bilo več mogoče, da pri stavbi družbi penzioniran šandar Sedje zmerja delavev z »svinjam«, birokrat Nozan v bolniški, blagajni bi se mogel več šikanirati delavev in jim delati ovire, kadar zahtevajo svoje pravice in tekstilni tovarni in mojstrji Pregelju v Čižinici in Padarju v okoliških nitih na misel ne prisko, da bi kritala nad delavci in delavkami in jih šikanirala, kot delata sode. Padar ima v kritjanju dobro voljo, bil je avstrijski „zugsführer“ pri dragorinah in še vedno misli, da so delavev in delavke njegovi „ssurekrutir“. Da je politično bister človek, jo dokazal s tem, da je demokratsko-orjunka Žerjavova stranka njegovemu fejdoveščemu nasrajaju najbližja in da se v tej stranki tudi naročuje. Tren gospodom, ki so po „botčin“ milosti po hrbitih drugih sprehajali do mojstrskih mest, povemo: vsaka sila do vremena. Delavstvo vam bo vršalo z isto mero. Ravnatelja Glanzman in Šuge in tudi strokno izbraneni nastavljeni vodijo delo in nadzirajo v primeru strogozrosti ali vendar niso tako surovi, kot tisti mojstri, ki so brez strokovne izobrazbe z desunciranjem in hlinjenjem priliči naprej. Pomanjkanje izobrazbe krijejo s svojo enrotostjo. Tako sirovine homo v bodoče pričeli javno razkrivati, da bo cel svet pozorni njihove fotografije. Trčić je industrijski kraj. Tekstilna tovarna, tovarna Šeševjev Peko, sanjarška zadruga, papirnica in lesna industrija zapošljajo nad 1600 delavcev. Organizacij pa skoraj nobenih. To je bilanč Kristan-Kornove politike v Trčiju. In se edina organizacija tekstilnih delavcev, ki obstaja, dojnej ni delala nitičesar. Če pride reformistični birokrat Roje, ga nihče ne mora prislušati, ker njegovih laži socialističnih pridig niso stiti čez glavo. Da reformisti niso prav nicesar nepravili, bostever, če vam povev, da v Trčiju je niso bilo volitve obratnih zaupnikov po zakonu o začetki delavstva in da organizacija tega zakona sploh ne nima. Mezd delavcev so tako, da so zlivi premajhne, za poginiti pa pravelike. Delavci ginevajo podali. Vsetka ženska je pričanjena, da deli v tovarni poleg moža. Da pri takih prilikah ne more biti govor o družinskim življenjih, da vrago otrok tri, je jasno. Tudi kmetje v okolici niso manjši revenci. Politični morajo svoje sinove in hčerke v tovarni na delo, kar niso dovolj semja, da bi redila celo državo. Baron Bor, Dušenec in drugi pa ponujajo ogromne nemilosti in agrarske reforme nis in je no bo dobler se bodo kmety pastili vleči za nos od

kapitalističnih strank SIS, demokratov in notoprednikov ledi republikanskih kraljevskih poveljnikov Prepeški. Kolikor moremo, delamo na tem, da delavcem in kmetom odpiramo oči, da je njihova rožitev le v svetu delavcev in kmetov, v Delavsko-kmetskem republikanskem bloku, ki bo nastopil pri volitvah z nominacije liste o Mačucem. Delavce v ustavnih organizacijah bomo spravili v Rojčeva organizacijo in v tajih organizacijah bomo delali za to, da bo pridružila na prav po načrtu borbe in napolda birokrate, ki po Kristan-Kornove politiki zavajajo proletariat in ga predajajo. Tudi lese delavce, usajajo in papirnike delavcev bomo skušali pridobiti za vstop v printojo organizacijo, da bomo tako ustvarili enotno fronto, ki je predlagajo uporabu naših forsev in naše hude zmag.

Orjunkski načelnik – poliglavec?

V Trčiju imamo svedeo tudi orjunc. Ustanovili so jih z demokratičnim denarjem nekateri nacionalistični širokotestni, ki rečujejo „nasijo“ pri politici in klobanci, katerih krovja pa se dviga in pada po demarsnih svetovanjih. Med delavci še orjunci niso pridobili niti smega, med okoliškimi kmetji svedeo tudi ne. Delavci je delovalo tak nacionalističnih, francoskev obstoja v grščini, poteli so enkrat poskušali napasti posamezne delavce, pa so jih skupili. Uniformirajo pa smo eden in drugi, da je načelnik Kloštar, ki ga povegajo le 14 dni. O njem se je svedelo, da je menda v spraznem s svojim svakom v Nemški Avstriji bil udeležen pri potigu neke „Seidenfabrike“, ki je bila počasna s umesom, da se z zavarovalnico dobri visoko zavarovalnino. Ta načelnik trčiške orjance se nahaja v zaporu v Nemški Avstriji in vidiel bomo, če so tu nudi za njega bravojo in zahtevajo ukinitve prisilavke, kar so je to storilo za eno orjunc, ki so bili v Celju radi polige Rožderskega doma in umora sodi. Fakinia. Za tem pidevščim borcem, za acejo žalije tudi orjunka sestrske organizacije „Sokol“. Pred a orjunci, pred a dokoli in Orli! Delavci in kmetje, ne držite se s politigali in morite!

r. r.

Orjunki vrže policijsko službo.

Po obzani PP režima 12. julija je policija na podlagi povelj sodiagorja zaprla v Ljubljani nad 200 sodržarov in sodilce jih je držalo v zaporu brez obtožbe. Da pospešijo prisilavke, so ljubljanski delavci 19. septembra po shodu pridobili pred zaporni demonstraciji in zahtevali, da se arfirane sodržore postavi pred sodišče ali pa nej se jih inpati. Policija je pri teh demonstracijah arfirata par sodržarov in arfirata, a Lukac pa je svedoval orjunc Vlado Kapus in prisluškaval, kaj a Lukac govori, ter ga potem pustil arfirata, če da je komunist. Policija je s velikim veseljem a Lukac arfirata na podlagi denarcizacije orjunka Kapusa. Ker si kaenjivo diti neorganiziran komunist, je policija a Lukac moralis inpatiti, ovdajna pa ga je sodiščen radi § 104, ker je stradnik Potodnik pri arfirah vrstil političke zapora prisilavko in bilo silil, da je o Lukac na vprašanje s Temeta, kako da pridev on v zapor, rekel: „To prokletje policije harab... se može privideti“. Na obrazovalni 22. decembarju bil a Lukac radi tlu besed obojen na dva dne zapora in poravnitev stroškov.

Delavev in kmetje, ogibajo se orjanci, ki so špijoni in denuncianti, pazite na besede, ker kakor izgleda, se prisilavke valjajo pogovorom na ulici in tudi na neprimi vratit. Mesto besed in govorjenja, nači stopi v veljavno vatrino del!

Trčić. Pri nas je imel po daljšem času strokveni shod socialističkih birokrat Roje. Mi niti ne bi omemnili njegovega shodišča, če ne bi moč povedal nekaj, kar označuje vse socialističko politiko. Govoril je namreč o današnjem takšem položaju delavstva, o bresponostenosti, o krisi kapitalističnega gospodarstva, in končno vseh koncer je pa dejal: „Delavci, mi moramo potakati, da se gospodarstvo konzolidira, kajti tudi podjetniki želajo boljši čas“. S temi besedami je povedal vse, kar velja za socialistične, ki nočajo boja, ki ovirajo delavcev načrtev in predstavljajo delavstvo, da kapitalizem ne bo propadlo, ampak da so bo sturali.

Delavci, mi moramo izbriniti in delavskih strokvenih organizacij UJED, ki so apostoli kapitalizma in ne proletariata. Sami moramo prevzel v roke strok organizacije.

Izdatelj in lastnik Konzorcij v Ljubljani, Tihomir Josip Padičevič, Konzorcij.

Odgovorni uradnik Josip Pezar, sedm.

Dopisi.

Karl Odlazek.

(Urni 13. decembra 1924 po noči.)

Ko sem bil pred tednom pri tebi, sem viden, da je bilis troja posinjač postaja. Ti si že verovao v ozdravljenje in v tem poselil: „O, zdaj, ne, ste priliči iz zapora, o, že ga home, te ... Še bo lepo!“ Včeraj pa smo to pokopali in ti pili poslednje pesmi — žalostiske.

Kdo izmed delavcev, kdo izmed sodržarov ga ni poznal. Saj je bil on načelnički Jimmy Higgins iz svojega prevega poglavja. „Sodring Karl, v Trbovile je treba!“ In azi je. Leta 1920 v trščaku je bil po trikrat na dati tja. Samo če je to treba. Pri pričivalih je bil vseč, da vseči življenje, da vrago otrok tri, je jasno. Tudi kmetje v okolici niso manjši revenci.

Še včeraj pa je bilo v Trbovili, v zgodnji zgodnji, vidiši da ga v prvi vrstah borcev proti fašizmu!

O, tudi TPD pa je poznala. Pri apelativih je delal in sičarji delavcev in rožitev, da vseči vrednost, da vseči življenje, da vseči otrok tri, je jasno. Tudi kmetje v okolici niso manjši revenci. Politični morajo svoje sinove in hčerke v tovarni na delo, kar niso dovolj semja, da bi redila celo državo. Baron Bor, Dušenec in drugi pa ponujajo ogromne nemilosti in agrarske reforme nis in je no bo dobler se bodo kmety pastili vleči za nos od